

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2071/2023
03.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душанка Мацура Аврамовић, адвокат из ..., против туженог "Метал кодекс" д.о.о. из Београда, чији је пуномоћник Владан Моцовић адвокат из ..., ради исплате отпремнине, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 665/22 од 12.05.2022. године, у седници већа одржаној 03.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 665/22 од 12.05.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3328/19 од 29.11.2021. године, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име отпремнине због одласка у пензију исплати износ од 149.625,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.09.2019. године па до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 61.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 665/22 од 12.05.2022. године, ставом првим и другим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име отпремнине због одласка у пензију исплати износ од 149.625,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.09.2019. године до коначне исплате, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 61.500,00 динара, а обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 105.080,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је Уговором о раду од 01.08.2017. године, засновао радни однос код туженог на одређено време у трајању од три месеца за обављање послова на радном месту ... и истим у члану 27. је утврђено да запослени има право на исплату отпремине при одласку у пензију. Радни однос тужиоца је продужаван анексима уговора о раду, а последњим анексом уговора о раду од 31.07.2019. године, уговорено је да тужилац са радног места ... пређе на радно место ... и радни однос је заснован на одређено време у трајању од 1 месец, односно од 01.08.2019. године до 31.08.2019. године. Решењем РФ ПИО - Филијала за град Београд од 19.03.2020. године, тужиоцу је утврђено право на сразмерни део старосне пензије почев од 01.09.2019. године, од када се и врши исплата пензије. У образложењу решења је наведено да је поступак за остваривање права на старосну пензију покренут по захтеву тужиоца од 16.09.2019. године, да је утврђено да је њему осигурање престало 31.08.2019. године, да је тужилац испунио услове за стицање права на старосну пензију и да је остварио навршени пензијски стаж од 22 године 2 месеца и 7 дана. Тужилац је код туженог увек радио исте послове, послове ... на одређено време и када му је истекао уговор о раду на одређено време, односно анекс уговора о раду као последњи потписани, престао му је радни однос и отишао је у пензију. Услед смањења обима посла и отежаног финансијског пословања код туженог дошло до потребе смањења броја запослених и законски заступник туженог је морао да бира којим ће радницима престати радни однос, а ко ће остати да ради, те како је тужилац стекао право на пензију, изабрао је да се тужиоцу не продужи уговор о раду.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужилац нема право на исплату отпремине у смислу одредбе члана 119. став 1. тачка 1. Закона о раду, јер разлог престанка радног односа код туженог није био због одласка у пензију, већ по другом основу, због истека рока трајања радног односа на одређено време. Запослени право на отпремину има само ако му радни однос престаје ради остварења права на пензију, а тужилац је захтев за одлазак у пензију поднео након престанка радног односа, иако је услов за исту стекао раније.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев, налазећи да је уговором о раду од 01.08.2017. године, који је каснијим анексима само продужаван, уговорена исплата отпремине при одласку у пензију, те да тужилац није у обавези да поднесе захтев за исплату отпремине за време трајања радног односа, па како висина тужбеног захтева међу парничним странкама није била спорна,

другостепени је, с позивом на одредбе члана 119. став 1. тачка 1. Закона о раду усвојио постављени тужбени захтев.

По оцени Врховног суда, ревизија није основана у оспоравању правилности примене материјалног права.

Закон о раду је императивном нормом садржаној у одредби члана 119. став 1. тачка 1., установио дужност послодавца да исплати запосленом отпремнину при одласку у пензију у складу са општим актом, а најмање у висини две просечне зараде. Под просечном зарадом из става 1. тачка 1. овог члана сматра се просечна зарада у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику (став 3.).

Дакле, отпремнину у складу са Законом о раду, при одласку у пензију, дужан је да исплати послодавац код којег запосленом престаје радни однос због испуњења услова за остваривање права на пензију, без обзира да ли је у питању старосна, инвалидска или породична пензија, а право на исплату, као ни висина отпремнине, не зависе од времена које је запослени провео код послодавца који му исплаћује отпремнину. Такође, исплата отпремнине представља један од законом утврђених облика правне заштите запослених у случају престанка радног односа које се у смислу члана 60. став 4. Устава РС нико не може одрећи.

Тужилац је уговором о раду на одређено време од 01.08.2017. године засновао радни однос са туженим послодавцем на период од 3 месеца и у члану 27. уговора је предвиђено да запослени има право на исплату отпремнине при одласку у пензију. Радни однос му је продужаван анексима уговора о раду и без прекида је радио од 01.08.2017. године до 31.08.2019. године, а анексом уговора о раду од 31.07.2019. године продужен му је радни однос на одређено време на период од једног месеца, односно од 01.08.2019. године до 31.08.2019. године, након ког дана му је престао радни однос. Решењем РФ ПИО - Филијала за град Београд од 19.03.2020. године, тужиоцу је утврђено право на сразмерни део старосне пензије почев од 01.09.2019. године, од када се и врши исплата пензије и у образложењу је констатовано да је тужилац испунио услове за стицање права на старосну пензију и да је осигурање престало 31.08.2019. године.

Код наведеног, правилан је закључак другостепеног суда да тужиоцу припада право на исплату отпремине због одласка у пензију, јер је тужилац у време испуњења услова за остваривање права на пензију био у радном односу код туженог, имајући у виду да му је право на исплату старосне пензије признато почев од 01.09.2019. године, а код туженог је радио закључно са даном 31.08.2019. године. Чињеница да је тужиоцу радни однос престао 01.09.2019. године и због истека рока на који је заснован (од 01.08.2019. до 31.08.2019. године) не ослобађа туженог обавезе да му исплати тражено новчано потраживање гарантовано законом, као и уговором о раду од 01.08.2017. године. У прилог наведеног је и чињеница да је и законски заступник туженог потврдио да тужиоцу радни однос није продужен због испуњења услова за старосну пензију, односно да је продужење радног односа тужиоца на одређено време било условљено његовим одласком у пензију.

Из наведених разлога, Врховни суд је, применом члана 414. става 1. ЗПП, одлучио као у првом ставу изреке.

Врховни суд је, применом члана 165. става 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП, одбио захтеве туженог и тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка јер тужени није постигао успех у овом поступку, а трошак за састав одговора на ревизију није био потребан за доношење одлуке ревизијског суда.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић